

Handläggare
Davidsson Per (KLK)
Niemelä Tuomo (AMF)

Datum
2016-02-02
Rev 2016-04-04

Diarienummer
AMN-2016-0108

Arbetsmarknadsnämnden

Motion av Anna Manell och Benny Lindholm (båda L) om att ta tillvara nyanländas kompetens

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Anna Manell och Benny Lindholm (båda L) föreslår i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 5 oktober 2015, att

-arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att i samarbete med studie- och yrkesvägledningen arbeta fram ett sfi- och vuxenutbildningsprogram för nyanlända akademiker med lärarbakgrund,

- arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att i samarbete med studie- och yrkesvägledningen göra en inventering bland nyanlända för att ge underlag för dimensionering av olika sfi- och vuxenutbildningsprogram inom exempelvis olika modersmål, matematik, naturvetenskap, slöjd eller yrkesämnen,

-att utbildningsnämnden ges i ansvar att utarbeta en modell för sfi- och vuxenutbildning, eventuellt innefattande externa utbildningsanordnare, med inriktning på läraryrket samt praktik och mentorskap knutet till en lämplig skola innefattande individuella studieplaner.

Motionen **bilägges**.

Beredning

Ärendet har beretts gemensamt av arbetsmarknadsförvaltningen och kommunledningskontoret. Utbildningsförvaltningen har deltagit i arbetet.

Föredragning

Arbetsmarknadsförvaltningens studie- och yrkesvägledning vid Navet tar emot alla kommunens vuxenelever som söker utbildning och elever med utländsk lärarexamen får genom Navet stöd och vägledning till rätt planering för att komma vidare mot en svensk

lärarexamen. Vid den nyanländas möte med Navet genomförs en kartläggning om tidigare studier och en individuell studieplan upprättas i syfte att tydliggöra innehållet i studierna mot elevens slutmål.

För att självständigt få sätta betyg och för att kunna bli tillsvidareanställd krävs lärarlegitimation. För att få undervisa måste läraren ha både lärarlegitimation och behörighet. Att utfärda det är ett statligt uppdrag. Det kräver dokumenterade kunskaper i svenska och inom kunskapsområden som är av stor betydelse för utövandet av lärar- och förskolläraryrket i Sverige.

Från 1 januari 2016 har skollagen ändrats för att öka huvudmannens möjlighet att anpassa vuxenutbildningen efter elevens behov och förutsättningar. Undervisningen i sfi ska i högre utsträckning än idag erbjudas på tider som är anpassade efter elevens behov och i större omfattning kunna kombineras med övrig vuxenutbildning, arbete eller praktik.

Vuxenutbildningen är i sin utformning strikt kursbaserad vilket innebär att en programutformning inte är tillämplig. Utbildningen ska möta elevens behov och studievägledningen spelar en viktig roll i stödet till en individuellt utformad utbildning. Den nya regleringen klargör även att hemkommunen är skyldig att erbjuda studie- och yrkesvägledning till den som avser att påbörja utbildning inom kommunal vuxenutbildning vilket ska säkerställa att eleven läser de kurser han/hon är i behov av.

Med anledning av den förändrade vuxenutbildningen arbetar förvaltningen med anpassningar för att möta kraven på ökad individanpassning och större flexibilitet i vuxenutbildningen. Förändringarna gynnar utländska lärares etablering och är i linje med motionens förslag.

Under hösten 2015 har arbetsmarknadsnämnden tillsammans med arbetsförmedlingen ansökt och beviljats ESF-medel till ett gemensamt projekt, KISA. Projektet är beviljat totalt 20 585 099 kr i ESF-stöd. Projektets totala budget inklusive medfinansiering är totalt 30 862 242 kr. Projektet innehåller gemensamma insatser för att underlätta etablering på arbetsmarknaden för nyanlända inom etableringsuppdraget. Projektet startar den 1 februari 2016 och pågår tre år framåt.

Ett "delprojekt" i KISA är en intensiv språkutbildning, benämnd sfx. Sfx står för utbildning i svenska för invandrare där x-et kan bytas ut mot till exempel a- för akademiker, p- för pedagoger.

Samtliga nyanlända med akademisk vårdutbildning inom etableringsuppdraget i Uppsala län ska erbjudas Sfa-medicin genom Kisa-projektet. Med utgångspunkt i projektet finns möjlighet att bredda språkinsatsen till att omfatta flera yrkesgrupper, som t ex pedagoger, när uppbyggnaden av den första fasen är genomförd.

Sfx med inriktning mot pedagoger (sfp) ges idag i ett nära samarbete mellan Stockholms stad och avdelningen för externa kontakter vid Stockholms universitet. Uppsalabor med utländsk lärarexamen kan ta del av sfp i Stockholm via interkommunal ersättning.

Därutöver kan nämnas att arbetsförmedlingen fått i uppdrag att inom ramen för etableringsuppdraget starta så kallade snabbspår in på arbetsmarknaden för nyanlända som har utbildning

eller yrkeserfarenhet som efterfrågas i Sverige. I januari 2016 fanns tre färdiga så kallade snabbspår presenterade och snabbspår mot läraryrket var under förhandling. Snabbspåret ökar ytterligare möjligheten för nyanlända med lärarexamen att snabbare komma in i yrket. Start för detta snabbspår väntas under 2016.

Innehållet i snabbspåren är svenskutbildning redan i asylboenden för personer med uppehållstillstånd, tidig kartläggning, validering, yrkes- och utbildningsvägledning, matchning mot lämpligt snabbspår, stöd till arbetsgivare, svenskutbildning som är relevant för yrkesområdet, kompletterande utbildningar vid behov, kombinationer med praktik eller arbete samt språkstöd, handledare och mentorer på arbetsplatserna.

Motionärerna föreslår att arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att i samarbete med studie- och yrkesvägledningen göra en inventering bland nyanlända för att ge underlag för dimensionering av olika sfi- och vuxenutbildningsprogram.

Studie- och yrkesvägledningen vid Navet genomför vägledningssamtal, kartläggning och upprättar individuell studieplan för samtliga elever som söker vuxenutbildningen. Planeringen utgör underlag för individens planering för studierna och de individuella lösningarna som eleven är i behov av för att kunna genomföra sina studier. Personer som omfattas av etableringslagen har därutöver en etableringsplanering som arbetsförmedlingen upprättar och där kommunen ansvarar för utbildning i svenska för invandrare och samhällsorientering. En ytterligare kartläggning bedöms därför inte vara nödvändig då relevant information är infångad i de obligatoriska kartläggningarna och vuxenutbildningsbehovet dimensioneras därefter.

Motionens tredje att-sats riktas till utbildningsnämnden. Ansvarsfördelningen mellan nämnderna innebär att arbetsmarknadsnämnden beställer utbildning genom internt avtal med utbildningsnämnden eller genom upphandling avseende externa skolor. Som framgår ovan är en beställning avseende ett utbildningsprogram för lärare med utländsk examen inte aktuell i dagsläget.

En utökad efterfrågan på utbildningsmöjligheter för pedagoger med utländsk examen bedöms kunna mötas upp i satsningarna på snabbspår och i KISA-projektets förlängning med sfx för pedagoger. Uppsalas närhet till Stockholm ökar ytterligare tillgången till ett större utbud genom interkommunal ersättning mellan kommunerna.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Direktör

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink	2015-10-08
Diarienummer	KSN-2015-1915
35	Arkiv 1

Motion av Anna Manell och Benny Lindholm (båda FP) om att ta tillvara nyanländas kompetens

I en globaliserad värld med krig och oroligheter är det en självklarhet för oss liberaler att Uppsala ska erbjuda skydd. När allt fler söker sig till Sverige ställs dock högre krav på en fungerande integrationspolitik. Att snabbt komma in på arbetsmarknaden och lära sig svenska språket är avgörande för en lyckad integration. Utbildningen i svenska för invandrare (sfi) behöver därför reformeras och individanpassas ytterligare. Nyanlända akademiker behöver få snabbare hjälp att kunna använda sin utbildning i det svenska arbetslivet.

För att klara av att möta de behov som dagens samhälle uppvisar behövs ett större mått av helhetssyn, flexibilitet och individanpassning inom vuxenutbildningen och inom sfi (jfr SOU 2013:76). Det pågår ett arbete såväl nationellt som lokalt med att bättre anpassa vuxenutbildning och sfi. Detta arbete har dock de senaste årens till stor del fokuserat på läkare och andra akademiker med medicinsk utbildning. Samtidigt har vi på grund av en åldrande befolkning svårt att rekrytera inom några av lära- och utbildningsriktningarna. Inte minst inom ämnen som naturvetenskap och matematik råder en stor brist på lärare. Även inom slöjd och bild finns stora behov av fler lärare och en stor svårighet att rekrytera.

Även om lärarutbildningarna de senaste åren tack vare Folkpartiets och Alliansens reformarbete numera ser fler sökande, kommer det ta många år innan vi har avhjälpt lärarbristen på grund av pensionsavgångar och för få lärare inom vissa ämnen.

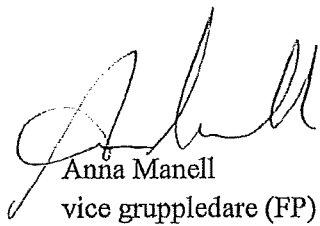
Vi är övertygade om att det finns många bland våra nyanlända kommuninvånare som skulle kunna bidra till att minska bristen på lärare och också snabbt kunna komma i egen försörjning. I dag präglas dock sfi och vuxenutbildningen av ett allt för stort mått av sekventiellt tänkande där eleven förväntas slutföra den ena utbildningen före den andra kan ta vid. För ett snabbare och mer individfokuserat arbete bör därför sfi, vuxenutbildning och praktik kombineras i större utsträckning. På så sätt skulle individen få en mer skraddarsydd utbildning som är mer lämpad för hans etablering på arbetsmarknaden samtidigt som kommunen sparar resurser och arbetar mer effektivt.

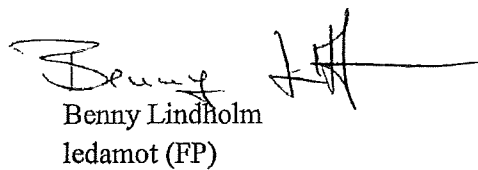
Nyanlända har ofta både dåliga kunskaper i svenska språket och bristande kunskap om det svenska utbildningssystemet. Därför förutsätter en framgångsrik och mer individualiserad sfi och vuxenutbildning att studie- och yrkesvägledningen ges erforderliga resurser och att individuella studieplaner upprättas. Studie- och yrkesvägledningen är nödvändig för att kommunen tillsammans med eleven ska kunna formulera mål och kartlägga utbildningsbehov. Detta gäller i synnerhet för de invandrare som har en tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet som behöver kompletteras. Den individuella studieplanen är central eftersom den ger eleven tydlighet om vilket utbildningsprogram hen har och den ger en tydlighet för de olika utbildningsanordnare som kan komma att involveras.

I Uppsala kommun bör arbetet med att etablera ett sfi- och vuxenutbildningsprogram inom de pedagogiska ämnena föregås av ett uppdrag till arbetsmarknadsnämnden att arbeta fram en modellutbildning och sammanhållet uppdrag till utbildningsnämnden. I detta uppdrag bör, i samarbete med studie- och yrkesvägledningen, ingå en kartläggning av Uppsalas nyanlända för att ge underlag för dimensionering av utbildning och eventuellt behov av externa utbildningsanordnare. Individerna bör inom de nya utbildningarna garanteras studie- och yrkesvägledning samt en individuell studieplan. Extra angeläget är att eleven alltid får möjlighet till praktik och mentorer på en skola. Detta för att få kunskap i det svenska språket, men också för att träffa framtida kollegor och få en inblick i hur det svenska skolsystemet fungerar.

Därför yrkar vi:

- Att arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att i samarbete med studie- och yrkesvägledningen arbeta fram ett sfi- och vuxenutbildningsprogram för nyanlända akademiker med lärarbakgrund.
- Att arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att i samarbete med studie- och yrkesvägledningen göra en inventering bland nyanlända för att ge underlag för dimensionering av olika sfi- och vuxenutbildningsprogram inom exempelvis olika modersmål, matematik, naturvetenskap, slöjd eller yrkesämnen.
- Att utbildningsnämnden ges i ansvar att utarbeta en modell för sfi- och vuxenutbildning, eventuellt innefattande externa utbildningsanordnare, med inriktning på läraryrket samt praktik och mentorsskap knutet till en lämplig skola innefattande individuella studieplaner.

Anna Manell
vice gruppledare (FP)

Benny Lindholm
ledamot (FP)